bron: overpalliatievezorg.nl/keuzes/euthanasie
datum: 25-11-2026

Euthanasie

Soms lijden mensen zo erg, dat ze niet meer verder willen leven. Dan is euthanasie soms een mogelijkheid. Lees hier wat euthanasie is en welke wettelijke regels er zijn voor euthanasie.

Wat is euthanasie?

Euthanasie betekent dat je arts jouw medicijnen geeft waardoor je overlijdt. Misschien denk je wel eens aan euthanasie. Omdat je erg lijdt en niet meer verder wilt leven. Of omdat je misschien euthanasie wilt in de toekomst.

Natuurlijk sterven

De meeste mensen sterven rustig en zonder veel pijn, angst of benauwdheid. Dat gaat vaak vanzelf of soms met medicijnen. Hoe sterven gaat, lees je op de pagina *Stervensfase*.

Poster Euthanasie

In deze poster zie je in woord en beeld wat euthansie is, welke keuzes hierbij komen kijken en wat de voorwaarden zijn. Klik op de afbeelding om het groter te zien.

Wanneer euthanasie?

Sommige mensen lijden zo erg dat ze niet meer verder willen leven. Dat noem je ondraaglijk lijden. Wat lijden is, is voor iedereen anders. Het kan om lichamelijke klachten gaan, zoals pijn, uitputting, misselijkheid of benauwdheid. Het kan ook om geestelijke klachten gaan, zoals angst, somberheid en

verwardheid. Vaak gaat het om een combinatie van klachten. Je praat altijd met je arts over je wens tot euthanasie. Ook als het niet voor nu is maar voor later. Je arts wil zeker weten dat je wens niet is veranderd. Zelf moet je zeker weten dat je het wilt. Ook je arts moet begrijpen waarom je het wilt. En begrijpen dat dit voor jou de enige oplossing is.

Jij bent de enige die kan zeggen wanneer je ondraaglijk lijdt. Waar de één nog positieve en waardevolle momenten beleeft, ervaart de ander die niet meer.

Euthanasie aanvragen

Euthanasie of niet, dat is een belangrijke beslissing. Dat betekent dat er eerst goed over gepraat én nagedacht moet worden.

Praten met je zorgverleners

Je kunt heel bang zijn voor ergere klachten, zoals pijn, benauwd zijn of in de war zijn. Die angst kan zo erg zijn dat je niet meer wilt leven. Ook al heb je op dit moment geen last van zulke klachten. Praat hier met je arts of verpleegkundige over. Het kan rust geven om te praten over je angst. Samen kijk je of er iets aan je angst te doen is.

Misschien vind je het prettig om over je leven en de dood te praten met een geestelijk verzorger. Lees hier meer over geestelijke verzorging.

Praten met je naasten

Het is ook belangrijk om met je naasten over je levenseinde te praten. Ze kunnen heel verschillend reageren. De één wil je misschien op andere gedachten brengen, de ander steunt je in je keuze. Het is goed om naar elkaar te luisteren. Maar ten slotte ben jij degene die een beslissing neemt.

Vandaag is niet morgen

Misschien vond je gisteren dat je leven ondraaglijk was, maar kijk je er vandaag weer anders tegenaan. Het komt ook vaak voor dat mensen hun grenzen opschuiven: ze wennen aan nieuwe situaties die ze van tevoren misschien als ondraaglijk zagen. Het is dus belangrijk dat je goed nadenkt. Euthanasie is niet iets waar je in een opwelling voor kiest. Ook kost het vaak tijd om alles rond een euthanasie goed te regelen.

Voorwaarden voor euthanasie

Als je heel erg lijdt en niet meer verder wilt leven kun je je arts om euthanasie vragen. Je arts zal je veel vragen stellen, want zij mag niet zomaar euthanasie geven. Zij moet zeker weten dat je verzoek aan de wettelijke eisen voldoet:

- Je wilt de euthanasie zelf. Je doet het niet voor iemand anders.
- Je hebt er heel goed over nagedacht. En je blijft er hetzelfde over denken.
- Je lijdt heel erg (ondraaglijk).
- Je lijden zal niet stoppen of minder worden (uitzichtloos).
- Er zijn voor jou geen andere redelijke oplossingen meer om het lijden te stoppen.
- Je weet genoeg over hoe het met je gaat. En over je toekomst, bijvoorbeeld over behandelingen.
- Je weet precies wat euthanasie is en hoe het gaat.

Je wilt euthanasie

Als je arts vindt dat aan de wettelijke eisen is voldaan, komt er nog een tweede (onafhankelijke) arts met je praten. Dat heet een SCEN-arts. Die is speciaal is opgeleid om euthanasieverzoeken te beoordelen. SCEN is een afkorting van Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland.

- De SCEN-arts controleert of aan de euthanasiewet is voldaan.
- De SCEN-arts praat eerst met jouw eigen arts. Daarna met jou.
- De SCEN-arts wil ook met je praten zonder dat er anderen bij zijn. Zij wil zeker weten dat je de euthanasie echt zelf wilt en dat je niet onder druk wordt gezet door andere mensen.
- De SCEN-arts zal meestal ook willen praten met je naasten en zorgverleners.
- De SCEN-arts schrijft een verslag waarin staat of aan de wettelijke eisen voor euthanasie is voldoen. Dit verslag gaat naar je eigen arts die het met jou bespreekt.
- Als de SCEN-arts vindt dat aan de wettelijke eisen is voldaan, kan jouw arts verdere afspraken met jou maken. Bijvoorbeeld wanneer de euthanasie wordt uitgevoerd en wie je daarbij wilt hebben.

Als het verzoek om euthanasie niet aan alle zorgvuldigheidseisen voldoet, adviseert de SCEN-arts negatief. Bijna altijd neemt je arts dit negatieve advies over. De euthanasie wordt dan niet uitgevoerd. Je arts mag een negatief advies naast zich neerleggen en toch de euthanasie uitvoeren. Maar dat besluit moet zij wel kunnen uitleggen. Het besluit dat de euthanasie niet doorgaat, geldt niet voor altijd. Als de situatie verandert, kan je arts je verzoek opnieuw in behandeling nemen.

Mag je arts weigeren?

Niet alle artsen willen euthanasie uitvoeren. Sommige artsen voeren nooit euthanasie uit vanwege principiële of emotionele redenen. Soms weigert een arts omdat zij vindt dat nog niet aan de wettelijke eisen is voldaan. Zij kan je dan verwijzen naar een andere arts. Je kunt ook zelf op zoek gaan naar een andere arts. Je eigen arts mag jou daarbij niet tegenhouden.

Je kunt ook een euthanasieverzoek doen bij het Expertisecentrum Euthanasie. Dit centrum begeleidt artsen bij euthanasie van hun patiënten en kan ook zelf euthanasie verlenen. Kijk voor meer informatie op www.expertisecentrumeuthanasie.nl

Hulp bij zelfdoding

Euthanasie kan op 2 manieren:

- via een slangetje in je arm
- met een drankje

Met je arts bespreek je hoe, wanneer en waar je wilt sterven en wie je er graag bij wilt hebben. Bij euthanasie via een slangetje in je arm (infuus) krijg je eerst een middel waardoor je in in een diepe slaap valt. Daarna krijg je een middel dat de spieren verlamt, ook de ademhalingsspieren. Je ademhaling stopt. Doordat je geen adem meer haalt, stopt je hart met kloppen. Je overlijdt dan snel.

Als je voor een drankje kiest, krijg je dit van je arts. Dan krijg je de dag ervoor ook een middel tegen overgeven. Je neemt dit drankje zelf in. Dit kan niet als je problemen hebt met slikken. Officieel heet het dan geen euthanasie maar ‘hulp bij zelfdoding’. Je arts bespreekt wat in jouw situatie kan en wat je het liefste hebt.

Palliatieve sedatie

Euthanasie is iets anders dan palliatieve sedatie. Bij palliatieve sedatie krijg je medicijnen waardoor je niets meer merkt van klachten als pijn of benauwdheid. Dit verkort je leven niet. Euthanasie doet dat wel. Je kunt pas palliatieve sedatie krijgen als je heel erg lijdt en de verwachting is dat je binnen 2 weken overlijdt. Lees hier meer over palliatieve sedatie.

Hoe gaat het verder na euthanasie?

Na de euthanasie belt de arts de gemeentelijk lijkschouwer (schouw-arts). Die controleert of alle documenten/papieren aanwezig zijn. Daarna belt de lijkschouwer de officier van justitie. Die geeft het lichaam vrij. Vanaf dat moment kan de uitvaart geregeld worden.

Je arts vult een meldingsformulier in. De lijkschouwer stuurt dat samen met het advies van de SCEN-arts naar de regionale toetsingscommissie euthanasie. Deze commissie beoordeelt of de arts zorgvuldig heeft gehandeld. Ze sturen de arts hierover een brief.